

บทที่ ๔

ภูมิปัญญาด้านเกษตรกรรม

ภูมิปัญญาด้านเกษตรกรรม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะ และเทคนิคด้านการเกษตรกับเทคโนโลยี โดยการพัฒนามนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในภาวะการณ์ต่างๆ ได้ เช่น การทำ การเกษตรแบบผสมผสาน วนเกษตร เกษตรธรรมชาติ ไร่นาสวนผสม และสวนผสมผสาน การแก้ปัญหาการเกษตรด้านการตลาด การแก้ปัญหาด้านการผลิต การแก้ไขปัญหาโรคและแมลง และการรู้จักปรับใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการเกษตร เป็นต้น

๑. อาชีพทำนา

ชาวนา คือ บุคคลผู้ประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม ในประเทศไทยมักมีความหมาย ถึงผู้ประกอบอาชีพปลูกข้าวเป็นหลัก ชาวนาในประเทศไทยนับว่าเป็นคนกลุ่มใหญ่ที่สุด เพราะข้าวเป็นอาหารหลักของคนไทย ที่สืบทอดกันมายังอนุชนรุ่นหลัง โดยส่วนใหญ่แล้วชาวนาจะใช้ชีวิตอยู่โดยสงบเงียบในชนบท

การทำนาของชาวนา จะเริ่มทำงานตั้งแต่เช้าจรดค่ำตลอดทั้งปี เพราะหลังจากฤดูกาลเก็บเกี่ยวประจำปีแล้วพวกเขาจะปลูกข้าวนาปรัง หรือพืชเศรษฐกิจอื่นๆ ต่ออีก หรือไม่กี่เลี้ยงปศุสัตว์หรือสัตว์อื่นๆ เสริม เช่น ปลา และเป็ด โดยปลาจะอาศัยอยู่ตามธรรมชาติ ในนาข้าว ดังนั้น ต้นกล้า และปลาจะเติบโตไปพร้อมๆ

การทำนา ประเทศไทยทำนาได้ทุกภาค ทำการทนามี ๒ ประเภท คือการทำนาปรัง และนาปี หมายถึง การทำนาในฤดูฝน ส่วนนาปรังหมายถึง การทำนานอกฤดูฝน ชาวนาใช้น้ำจากลำคลอง และเขื่อนระบายน้ำผลผลิตที่ได้จากการทำนากัน

ในสถานการณ์ปัจจุบันการทำนาปี หรือนาปรัง มีปัญหาและอุปสรรคมากมาย เช่นค่าใช้จ่ายจัดซื้อเมล็ดพันธ์ข้าวต่างๆ การจ้างรถไถและคาคตะนา การใส่ปุ๋ย การพ่นยาในนา ก่อนหว่านเมล็ดข้าว การใช้เครื่องหว่านพันธ์ข้าวในนา การสูบน้ำออกจากนา (ค่าน้ำมัน) การเสียเวลายานั่งเฝ้าจนกระทั่งลงกินข้าวในนา และการซื้อประทัดมาจุดไล่แมลง พอตันข้าวออกขึ้นประมาณ ๑๐ - ๑๕ วัน ต้องสูบน้ำเข้านา เพื่อเลี้ยงต้นข้าว และเก็บหอยเชอรี่และปูออกจากนา เพื่อไม่ให้กัดกินต้นข้าวระหว่างเจริญเติบโต พอตันข้าวขึ้นได้ประมาณ ๑ เดือนฉีดพ่นยาฆ่าเพลี้ยและใส่ปุ๋ย และใส่ยาเบื่อหนูหรือใช้ลวดสายไฟขึงริมคันนาเพื่อฆ่าหนู และคอยสูบน้ำเข้าออกนา รอตันข้าวครบกำหนดที่ออกรวงและแก่ พอที่จะเก็บเกี่ยว โดยรถเก็บเกี่ยวข้าวและออกมาเป็นข้าวเปลือก

และตรวจดูความชื้นของข้าวเปลือก ส่งโรงสีข้าวตามข้อตกลง การประกันราคาข้าวหรือประกันราคาความชื้น หรือพันธ์ข้าวที่เพาะปลูก

ปัญหา อุปสรรค ของชาวนามีมากมาย

๑. พันธุ์ข้าว เพาะปลูกมีราคาแพง
๒. มีต้นทุนน้ำขึ้นในนา ต้องจ้างคนมาถอน
๓. ยาฆ่าแมลงและปุ๋ยมีราคาแพง
๔. การใช้น้ำ น้ำไม่เพียงพอ
๕. แมลงรบกวน และสัตว์กัดแทะ เช่น หอย ปู หนู นกต่างๆ
๖. ค่าน้ำมัน สูบน้ำเข้านา และออกจากนา
๗. ราคาข้าวเปลือกที่ขาย
๘. ค่าจ้างรถเก็บเกี่ยวข้าวและรถขนส่ง

ข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน

ประเภท	ภูมิปัญญาเกษตรกรรม
ข้อมูล	อาชีพชาวนา
ชื่อบุคคลอ้างอิง	นายประสิทธิ์ ชีแพง
	สถานที่ตั้ง บ้านเลขที่ ๑๐๑ หมู่ที่ ๑ บ้านกกปลาซิว ตำบลกกปลาซิว อำเภอกุพาน จังหวัดสกลนคร ๔๗๓๑๐

ประเภท	ภูมิปัญญาเกษตรกรรม
ข้อมูล	อาชีพชาวนา
ชื่อบุคคลอ้างอิง	นางยอ ชีแพง
	สถานที่ตั้ง บ้านเลขที่ ๑๐๓ หมู่ที่ ๑ บ้านกกปลาซิว ตำบลกกปลาซิว อำเภอกุพาน จังหวัดสกลนคร ๔๗๓๑๐

๒. การปลูกมันสำปะหลัง

มันสำปะหลังปลูกได้ในดินทุกชนิด แต่ชอบดินร่วนปนทรายเพราะจะลงหัวและเก็บเกี่ยวง่าย เจริญเติบโตได้ดีในสภาพดินที่ไม่มีน้ำท่วมขัง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง (pH) ระหว่าง ๕.๕-๘.๐ ทนต่อสภาพความเป็นกรดสูงได้แม้ pH ของดินจะต่ำจนถึง ๔.๕ ก็ไม่ทำให้ผลผลิตลด แต่ไม่ทนต่อสภาพพื้นที่เป็นด่าง โดยไม่สามารถขึ้นได้ดีถ้า pH สูงถึง ๘ ถ้าเป็นดินทรายสามารถปลูกได้ตลอดปี แต่เกษตรกรมักนิยมปลูกปลายฤดูฝน เช่น แถบจังหวัดระยอง และชลบุรี ถ้าเป็นดินเหนียวจะนิยมปลูกต้นฤดูฝน เพราะถ้าเป็นฤดูแล้งการไถพรวนจะได้ดินก้อนใหญ่ ท่อนพันธุ์มันสำปะหลังจะแห้งตายก่อนที่จะงอก มันสำปะหลังเป็นพืชวันสั้น

มันสำปะหลังสามารถปลูกได้ตลอดปีแต่เกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกช่วงต้นฤดูฝน (เดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม) ถึง ๖๕ เปอร์เซ็นต์และปลูกในช่วงปลายฤดูฝนหรือในฤดูแล้ง (เดือน พฤศจิกายน ถึง เดือนกุมภาพันธ์) ประมาณ ๒๐ เปอร์เซ็นต์ส่วนที่เหลือจะปลูกในช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนตุลาคม การปลูกในช่วงต้นฤดูฝนให้ผลผลิตหัวสดสูงกว่าการปลูกในช่วงอื่นๆ แต่ถ้าเป็นดินทรายการปลูกในช่วงฤดูแล้งจะให้ผลผลิตหัวแห้งสูงสุด

การเพาะปลูกมันสำปะหลังที่มีแบบแผน จะช่วยให้การจัดการแปลงที่สะดวกและง่ายขึ้น ทั้งในเรื่องการจำกัดวัชพืช การป้องกันศัตรูพืช ที่สำคัญช่วงระยะเวลาการใส่ปุ๋ยที่ถูกต้องและเหมาะสมกับมันสำปะหลัง ช่วยบำรุงให้มันสำปะหลังหัวใหญ่ น้ำหนักดีมีคุณภาพก่อนทำการเก็บเกี่ยวควรเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังอายุมากกว่า ๑๐-๑๒ เดือน หลังปลูก ไม่ควรเก็บเกี่ยวในช่วงที่มีฝนชุก เนื่องจากหัวมันสำปะหลังจะมีเปอร์เซ็นต์แป้งต่ำการเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังที่มีอายุน้อยทำให้มีการสะสมน้ำหนักของมันสำปะหลังต่ำ เป็นผลให้มันสำปะหลังหัวเล็กผลผลิตต่อไร่ต่ำ แต่ก็ไม่ควรปล่อยให้มันสำปะหลังมีอายุมากกว่า ๑๘ เดือน เพราะจะทำให้เปอร์เซ็นต์แป้งลดลง

“มันสำปะหลัง” เป็นหนึ่งในพืชเศรษฐกิจทำเงินที่สำคัญของประเทศไทย โดยมีพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลัง ๘.๙ ล้านไร่ ได้ผลผลิต ๒๐.๙ ล้านตัน ส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง อันดับ ๑ ของโลก มูลค่ากว่า ๑ แสนล้านบาท

ข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน

ประเภท	ภูมิปัญญาเกษตรกรรม
ข้อมูล	กลุ่มปลูกมันสำปะหลัง
ชื่อบุคคลอ้างอิง	นายไพบูน เอกชมภู
	สถานที่ตั้ง บ้านเลขที่ ๕๐/๑ หมู่ที่ ๑ บ้านกกปลาซิว ตำบลกกปลาซิว อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร ๔๗๓๑๐

ประเภท	ภูมิปัญญาเกษตรกรรม
ข้อมูล	กลุ่มปลูกมันสำปะหลัง
ข้อมูลอ้างอิง	นายเสด็จ ชิด้าม
	สถานที่ตั้ง บ้านเลขที่ ๒๙/๒ หมู่ที่ ๑ บ้านกกปลาซิว ตำบลกกปลาซิว อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร ๔๗๓๑๐

๓. การปลูกมะเขือเทศ

ก่อนอื่นต้องรู้ก่อนว่ามะเขือเทศรับประทานผลสดมีหลายพันธุ์ ทั้งขนาดผลเล็กและผลใหญ่ เช่น มะเขือเทศสีดา มะเขือเทศผลใหญ่ มะเขือเทศเชอร์รี่ มะเขือเทศราชินี ฯลฯ สามารถเริ่มเก็บเกี่ยวเมื่อต้นมีอายุประมาณ ๗๐-๙๐ วัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพันธุ์ อายุตั้งแต่เริ่มปลูกถึงเก็บเกี่ยวผลผลิตทั้งหมดประมาณ ๔-๕ เดือน

การจะเลือกปลูกมะเขือเทศพันธุ์ใดนั้นขึ้นอยู่กับความชอบ วิธีปลูกก็ไม่ยากทำได้เช่นเดียวกับผักสวนครัวทั่วไป โดยปลูกในพื้นที่ที่มีแสงแดดตลอดวัน ต้องพิถีพิถันเรื่องการเตรียมดินปลูกมากสักหน่อย เนื่องจากมะเขือเทศชอบดินที่มีการระบายน้ำดี อินทรีย์วัตถุสูง เมื่อเริ่มต้นด้วยดินปลูกที่ดี โอกาสสำเร็จก็ยิ่งสูง

มะเขือเทศขยายพันธุ์ง่ายด้วยการเพาะเมล็ด อาจลองนำเมล็ดจากผลที่สุกเต็มที่มาล้างเมื่อกลืนออกให้หมด ฟุ้งในที่ร่มให้แห้งแล้วหว่านเมล็ดลงในกระบะเพาะ ประมาณ ๑๐ วันเมล็ดจะเริ่มงอกและแตกใบจริง หรือใช้เมล็ดพันธุ์ที่บรรจุของจำหน่ายก็ได้ถ้าไม่มั่นใจว่าจะเพาะเมล็ดสำเร็จหรือไม่ ให้ลองเพาะในกล่องพลาสติกใสที่มีฝาปิด โดยโรยเมล็ดบางๆ ลงบนกระดาษทิชชู รดน้ำให้ชุ่มทิ้งไว้เพื่อสังเกตการณ์เพียง ๓-๔ วัน เมล็ดจะเริ่มงอกและมีใบเลี้ยงเล็กๆ โผล่ให้เห็น ก็สามารถย้ายลงวัสดุปลูกต่อได้เช่นกัน

หลังจากเมล็ดงอกจนต้นกล้ามีอายุได้ ๑๕ วันหรือเริ่มมีใบจริง ค่อยย้ายปลูกลงในกระถางหรือถุงปลูกขนาดเล็ก เมื่อต้นกล้าอายุ ๓๐ วันจึงย้ายปลูกลงแปลงหรือภาชนะที่เตรียมไว้ ถ้าปลูกลงแปลงควรใช้ระยะระหว่างต้นและแถวประมาณ ๕๐ x ๗๐ เซนติเมตร สำหรับมะเขือเทศแบบไม่ใช้ค้ำ

ส่วนพันธุ์ที่ต้องใช้ค้ำใช้ระยะประมาณ ๓๐ x ๗๐ เซนติเมตร โดยทำค้ำเมื่อต้นเริ่มเลื้อยหรืออายุประมาณ ๘-๑๐ วันหลังย้ายปลูก อาจทำค้ำแบบใช้ไม้ปักผูกเป็นกระโจม หรือใช้เชือกผูกต้นมะเขือเทศไว้ที่ราวลวดก็ได้ สำหรับการปลูกมะเขือเทศในสวนควรมีปลูกลงแบบขึ้นค้ำ แล้วตัดแต่งกิ่งแขนงออกโดยเหลือเพียง ๑-๒ กิ่งต่อต้น เพื่อให้ได้มะเขือเทศผลใหญ่ขึ้น ทั้งยังช่วยลดปัญหาโรคแมลงที่อาจซ่อนตัวตามกิ่งใบด้วย

เคล็ดลับการดูแลต้นมะเขือเทศให้เติบโตอย่างแข็งแรงและออกดอกผลให้อย่างสม่ำเสมอก็คือ การให้น้ำ ผู้ปลูกต้องให้น้ำตั้งแต่เริ่มปลูกไปจนถึงผลเริ่มแก่อย่างสม่ำเสมอ กระทั่งผลมะเขือเทศเริ่มเปลี่ยนสีจึงลดการให้น้ำลงเพื่อป้องกันผลแตก อย่างไรก็ตามไม่ควรให้น้ำจนดินขังแฉะเพราะอาจเป็นสาเหตุให้เกิดโรคโคนเน่าได้

อีกสิ่งที่คุณขาดไม่ได้ก็คือการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินด้วยการใส่ปุ๋ย แนะนำให้ใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยมูลไส้เดือนทุก ๒๐ วัน เมื่อต้นเริ่มผลิดอกออกผลก็เริ่มให้ปุ๋ยบำรุงผล ท่านใดสะดวกก็สามารถทำปุ๋ยหมักจากเศษผักผลไม้หรืออินทรีย์วัตถุที่หมักเองได้ไม่ยาก วิธีนี้ช่วยประหยัดค่าปุ๋ย แถมยังช่วยให้คุณมีปุ๋ยใส่ให้มะเขือเทศอย่างสม่ำเสมอด้วย

ส่วนปัญหาที่พบบ่อยเสมอ นั่นคือโรคและแมลงศัตรู สำหรับการปลูกมะเขือเทศมักพบโรคใบแห้ง โรคโคนเน่า ผลเน่า เพลี้ยแป้ง เพลี้ยอ่อน แมลงหวี่ขาว และหนอนเจาะผล การป้องกันกำจัดให้ได้ผลผู้ปลูกต้องรู้สาเหตุแล้วแก้ไขให้ตรงจุด โดยไม่จำเป็นต้องใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช เช่น ใช้เชื้อปฏิชีวนะอย่างเชื้อราไตรโคเดอร์มาป้องกันกำจัดโรคโคนเน่า ส่วนแมลงศัตรูนั้นใช้สมุนไพรไล่แมลง สารชีวภัณฑ์ หรือน้ำส้มควันไม้ ผสมน้ำในอัตราส่วนที่แนะนำ ฉีดพ่นต้นและใบมะเขือเทศทุกสัปดาห์ ในช่วงเย็นเมื่อไม่มีแสงแดด ก็ได้ผลดี

เมื่อต้นแข็งแรงก็ยอมผลิดอกออกผลให้เราเก็บกินกันอย่างชื่นใจ ยิ่งได้มองผลมะเขือเทศกำลังเปลี่ยนสี ยิ่งมีความสุข แนะนำให้เก็บผลเมื่อเริ่มสุกแดงประมาณหนึ่งในสามแล้วเก็บในตู้เย็น จะเก็บได้นานกว่าเก็บผลสุกสีแดงทั้งผล มาลองปลูกมะเขือเทศกินเองคนละต้นสองต้นกันค่ะ แล้วจะพบว่าไม่ยากอย่างที่คิด

ข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน

ประเภท	ภูมิปัญญาเกษตรกรรม
ข้อมูล	การปลูกมะเขือเทศ
ชื่อบุคคลอ้างอิง	นายสมภาส ต้อนโสกรี
	สถานที่ตั้ง บ้านเลขที่ ๑๘๙ หมู่ที่ ๑ บ้านกกปลาซิว ตำบลกกปลาซิว อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร ๔๗๓๑๐

ประเภท	ภูมิปัญญาเกษตรกรรม
ข้อมูล	การปลูกมะเขือเทศ
ชื่อบุคคลอ้างอิง	นางเพ็ญแข ชื่นน้อย
	สถานที่ตั้ง บ้านเลขที่ ๗๓ หมู่ที่ ๑ บ้านกกปลาซิว ตำบลกกปลาซิว อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร ๔๗๓๑๐

ประเภท	ภูมิปัญญาเกษตรกรรม
ข้อมูล	การปลูกมะเขือเทศ
ชื่อบุคคลอ้างอิง	นางจุฬารัตน์ ชีแพง
	สถานที่ตั้ง บ้านเลขที่ ๕๕ หมู่ที่ ๑ บ้านกกปลาซิว ตำบลกกปลาซิว อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร ๔๗๓๑๐

๔. หมออดินอาสาพัฒนาที่ดิน

หมออดิน คือ เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน ที่ทำงานช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ เป็นภาพลักษณ์ของเจ้าหน้าที่และกรมพัฒนาที่ดิน ที่บ่งบอกลักษณะงานของกรมพัฒนาที่ดิน ที่ทำงานแตกต่างจากหน่วยงานการเกษตรและหน่วยงานที่ลงท้ายว่า ดิน หรือ ที่ดิน

หมออดินอาสาประจำหมู่บ้าน คือ เกษตรกรที่สนใจในงานพัฒนาที่ดินและอาสาที่จะเป็นตัวแทนของกรมพัฒนาที่ดินประจำหมู่บ้าน ซึ่งได้รับการคัดเลือก/แต่งตั้งให้เป็นหมออดินอาสาหมู่บ้านละ ๑ คน และเป็นสมาชิกในเครือข่ายหมออดินอาสาประจำตำบล

หมออดินอาสาประจำตำบล คือ หมออดินอาสาประจำหมู่บ้านที่ได้รับการคัดเลือกจากหมออดินอาสาประจำหมู่บ้านด้วยกัน หรือแต่งตั้งโดยเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน เพื่อเป็นตัวแทนของกรมพัฒนาที่ดินประจำตำบล และเป็นแกนนำบริหารเครือข่ายหมออดินอาสาในระดับตำบล ปฏิบัติงานร่วมกับสมาชิกหมออดินอาสาประจำหมู่บ้าน

หมออดินอาสาประจำอำเภอ คือ หมออดินอาสาประจำตำบลที่ได้รับการคัดเลือกจากหมออดินอาสาประจำตำบลด้วยกัน หรือแต่งตั้งโดยเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน เพื่อเป็นตัวแทนของกรมพัฒนาที่ดินประจำอำเภอ และเป็นแกนนำบริหารเครือข่ายหมออดินอาสาในระดับอำเภอปฏิบัติงานร่วมกับสมาชิกหมออดินอาสาประจำตำบล

หมออดินอาสาประจำจังหวัด คือ หมออดินอาสาประจำอำเภอที่ได้รับการคัดเลือกจากหมออดินอาสาประจำอำเภอด้วยกัน หรือแต่งตั้งโดยเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน เพื่อเป็นตัวแทนของกรมพัฒนาที่ดินประจำจังหวัด และเป็นแกนนำบริหารเครือข่ายหมออดินอาสาในระดับจังหวัด ปฏิบัติงานร่วมกับสมาชิกหมออดินอาสาประจำอำเภอ

บทบาทภารกิจของหมออดินอาสาประจำหมู่บ้าน

๑. เป็นตัวแทนของกรมพัฒนาที่ดินประจำหมู่บ้าน และเป็นแกนนำบริหารเครือข่ายหมออดินอาสาในหมู่บ้าน ตลอดจนเป็นสมาชิกในเครือข่ายหมออดินอาสาประจำตำบล

๒. เป็นผู้ประสานงานด้านการพัฒนาที่ดิน ระหว่างเกษตรกรในหมู่บ้านกับเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดินและหมออดินอาสาประจำตำบล

๓. เป็นผู้รับ - แจกข่าวสารด้านการพัฒนาที่ดินให้แก่เพื่อนบ้านในเขตรับผิดชอบ เช่น

๔. นัดหมายเพื่อนบ้านมารับการถ่ายทอดความรู้และบริการ

๕. แจกข่าวความเคลื่อนไหวในกิจกรรมการพัฒนาที่ดิน

๖. แจกเอกสารแผ่นพับ ตัดโปสเตอร์หรือนำเทป (วิชาการ) ออกรายการในหอกระจายเสียง

เป็นผู้ให้คำแนะนำ เผยแพร่ความรู้ และประชาสัมพันธ์

๑. ชักนำเพื่อนบ้านไปแปลงสาธิตจุดเรียนรู้และศูนย์บริการงานพัฒนาที่ดินประจำตำบล ซึ่งบริหารโดยหมออดินอาสาประจำตำบล เพื่อไปศึกษาดูงาน รับบริการข่าวสารความรู้เทคโนโลยีการเกษตรใหม่ ๆ และข่าวสารความเคลื่อนไหวกิจกรรมภายในเครือข่ายหมออดินอาสาประจำตำบล ตลอดจนการรับบริการวัสดุการเกษตร พันธุ์พืชเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ และการปรับปรุงบำรุงดิน หรือไปเพื่อพบปะสมาชิกเครือข่ายหมออดินอาสาประจำตำบล เพื่อร่วมทำกิจกรรมของเครือข่ายต่อไป

๒. เป็นผู้ร่วมดำเนินกิจกรรมการพัฒนาที่ดินที่ได้รับมอบหมาย หรือสนใจผ่านมาทางเครือข่ายหมออดินอาสาประจำตำบลที่จัดมอบหมายให้มา หรือจากเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน เช่น การจัดทำแปลงสาธิตการผลิตและปลูกหญ้าแฝก การผลิตแจกจ่ายพันธุ์พืชบำรุงดินและอื่นๆ

๓. เป็นผู้รวบรวมปัญหาความต้องการวัสดุการเกษตร เช่น สารเร่ง พด. ๑ พด.๒ พด.๓ กล้าหญ้า แฝก เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดของเกษตรกรในหมู่บ้าน ตามแบบฟอร์มของกรมพัฒนาที่ดินและดำเนินการส่งต่อให้หมอดินอาสาประจำตำบลเพื่อรวบรวมให้เจ้าหน้าที่หน่วยพัฒนาที่ดิน สถานีพัฒนาที่ดินเพื่อดำเนินการต่อไป

กรมพัฒนาที่ดินมีการกำหนดให้หมอดินอาสาประจำหมู่บ้านชักนำให้เกษตรกรในหมู่บ้าน ร้อยละ ๕๐ หรืออย่างน้อยประมาณ ๔๐ คนต่อหมู่บ้าน ได้มีการนำวัสดุการเกษตรต่างๆ เหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ กรมฯ จะตอบสนองจัดส่งผ่านหมอดินอาสาประจำตำบลต่อไป

๔. เป็นผู้ร่วมกับหมอดินอาสาประจำตำบล แจกจ่ายวัสดุการเกษตร เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด เป็นต้น

ข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน

ประเภท	ภูมิปัญญาเกษตรกรกรม
ข้อมูล	หมอดินอาสาพัฒนาที่ดิน
ชื่อบุคคลอ้างอิง	นายสมจิต ชีด้วง
	สถานที่ตั้ง บ้านเลขที่ ๕๘ หมู่ที่ ๓ บ้านหนองครอง ตำบลกกปลาซิว อำเภอกุพาน จังหวัดสกลนคร ๔๗๓๑๐

ประเภท	ภูมิปัญญาเกษตรกรกรม
ข้อมูล	หมอดินอาสาพัฒนาที่ดิน
ชื่อบุคคลอ้างอิง	นายหวิน ชีแพง
	สถานที่ตั้ง บ้านเลขที่ ๔ หมู่ที่ ๑ บ้านกกปลาซิว ตำบลกกปลาซิว อำเภอกุพาน จังหวัดสกลนคร ๔๗๓๑๐

ข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน

ประเภท	ภูมิปัญญาเกษตรกรรม
ข้อมูล	หมอดินอาสา
ชื่อบุคคลอ้างอิง	นางยอ ชีแพง
	สถานที่ตั้ง บ้านเลขที่ ๑๐๓ หมู่ที่ ๑ บ้านกกปลาซิว ตำบลกกปลาซิว อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร ๔๗๓๑๐

ประเภท	ภูมิปัญญาเกษตรกรรม
ข้อมูล	หมอดินอาสา
ชื่อบุคคลอ้างอิง	นางคำแสน แदनรักษ์
	สถานที่ตั้ง บ้านเลขที่ ๔๒ หมู่ที่ ๗ บ้านนาเจริญ ตำบลกกปลาซิว อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร ๔๗๓๑๐